

Posar el llop a cuidar el ramat...

● Exacte. Així, no ha d'estranyar que, quan la directora del CSN va al Congrés a respondre sobre l'accident d'Ascó, ho fa a porta tancada, amb la qual cosa no sabem què en va dir. Quatre mesos després d'un accident nuclear és una organització ecologista qui ens informa del que ha passat. El Consell ha anat sempre al darrere del que deia Greenpeace. És un greu problema d'una institució que ha de vetllar per la nostra seguretat i per controlar el que pugui pas-

«S'inverteixen molts diners en la formació d'investigadors que després aprofiten en altres països perquè aquí no troben feina»

sar a les centrals. Però també li posaria una certa responsabilitat a la Generalitat, perquè no té el CSN, però té la xarxa de vigilància civil i també té els seus detectors. També va veure les puntes de radioactivitat que va haver-hi a Ascó i no en va dir res.

Les empreses cada cop inverteixen menys en seguretat i en manteniment de les instal·lacions.

● Aquest és un punt clau. El que ara a la indústria li interessa és que es prolongui la vida d'unes cen-

QUI ÉS

● **Eduard Rodríguez Farré (Argelers, 1944) és metge especialitzat en toxicologia, farmacologia, radiologia i neurobiologia. Actualment és subdirector de l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona, del CSIC.**

● **Conjuntament amb el matemàtic Salvador López Arnal, acaba de publicar *Casi todo lo que usted desea saber sobre los efectos de la energía nuclear en la salud y el medio ambiente* (El Viejo Topo, 2008), per tal d'explicar tot allò que s'amaga al darrere dels àtoms.**

trals nuclears que estaven dissenyades quan es van construir perquè duressin de 25 a 30 anys. Però ara les volen prolongar 60 anys...

No era allargar-les fins als 40 anys?

Sí, però ja s'està parlant de 60. Primer es va dir trenta, després 40 i ara 60 anys. Jo no sóc tecnòleg, però és evident que una estructura, a mesura que va envellint, necessita moltes més despeses de manteniment i els riscos són molt més grans. Això implica emissions de radioactivitat, que es van incrementant, i pot haver-hi problemes com aquests d'Ascó. Són emissions a les quals s'intenta treure la importància que tenen, i no sabem de veritat quines són les quantitats que se n'estan emetent.

Abans s'ha referit al problema de la gestió dels residus, especialment els d'alta intensitat.

● És un aspecte vital. Hi ha les emissions de les centrals en funcionament normal o en accident. Però els residus són tones i tones que actuen durant milers d'anys i no hi ha cap tecnologia per solucionar-ho ni avui es pot imaginar que en un futur pròxim es pugui treure la radioactivitat d'aquests materials.

En el seu llibre destaca com les autoritats sanitàries mai no han intervingut en el debat nuclear.

● Això em preocupa des de fa anys. D'origen, tots els temes nuclears han estat en mans de militars o d'organismes d'energia atòmica i amb clàusules que impedeixen que els organismes sanitaris hi intervinguin. El cas més prototípic és l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Va ser molt criticada vint anys després de Txernòbil perquè va fer uns informes on deia que l'impacte pràcticament era mínim. Però els informes eren de l'Organització Internacional de l'Energia Atòmica (OIEA), la missió de la qual

és promoure la utilització de l'energia nuclear. I l'OMS té un conveni d'origen en el qual qualsevol qüestió nuclear ha de ser supervisada per l'OIEA. I en els països, igual.

Però una cosa és no tenir la responsabilitat, i l'altra, no dir res...

● Exacte. En tot el món hi ha metges preocupats per l'extensió de l'energia nuclear. Però per què des del món sanitari no s'ha considerat? Perquè no s'ha explicat mai. En una carrera de medicina o de biologia no s'expliquen els efectes de les radiacions. Són estudis que han quedat reservats al món de l'enginyeria.

Vostè és investigador. En aquest país, investigar encara és plorar?

● Hem anat millorant, però es complica. Les inversions són petites; sobretot, hi ha una falta de personal, especialment tècnic, perquè t'ho has de fer tot. En un institut com aquest hi ha una secretària per a tothom i aquí hi treballen 200 persones. Això ho hem de pagar dels mateixos projectes. Els diners els hem de buscar fora, perquè la institució paga el sou, però no la recerca que fas; els diners els hem de treure dels plans nacionals, dels projectes europeus... És evident que s'ha millorat, però seguim amb uns problemes d'estructura. No d'aparells, perquè en tenim. No fa falta màquina: fa falta suport per al funcionament quotidià, de personal, de tècnics. I falten diners que siguin més assequibles. A sobre que has de buscar els diners, el 20% se'l queda la institució, «por costes indirectos». Això vol dir que no hi ha ni un duro perquè, si jo no poso projectes, aquí no es pot pagar ni la llum. A més, primer et descompten l'IVA i, quan Hisenda el retorna, se'l queda també la institució.

Així hi ha gent que se'n va a fora. Això en principi està bé, però potser que algú torni...

● Tots hem hagut d'anar-nos-en a fora. Això està bé i a tothom li recomano que se'n vagi fora. Jo hi he passat molts anys. Cal conèixer com funciona el món, tenir contactes a fora. El que ens irrita és que ens diguin que s'han de contractar investigadors estrangers quan en tenim una gran quantitat d'aquí que no poden tornar perquè no han trobat feina. Com em deien els meus col·legues britànics: «Segueix enviant-nos gent perquè no ens costen res». Un senyor de trenta d'anys i escaig, que ha fet una carrera, un doctorat, un postdoctorat; això són milions. No és la formació tan sols, sinó que és el que ha estat treballant aquí per fer un doctorat durant quatre anys, els equipaments, el material que ha gastat, molts diners que s'han invertit que al final, quan està capacitat, qui l'està aprofitant és un altre país. ●